

LLETRES

Pere Calders afirma a Girona que la realitat és una ficció creada pels humans

Assegura que no ha inventat mai cap història i que basa sempre els contes en fets verídics

■ **Girona.** — «La realitat és una ficció creada pels humans», va afirmar ahir l'escriptor Pere Calders a l'Institut de Formació Professional Montilivi, de Girona, on va mantenir un collo-

qui amb una seixantena de professors de Llengua i Literatura catalanes d'ensenyament secundari. Calders, de 80 anys, assegura que no ha inventat mai cap història i que tots els seus contes es basen en fets verídics viscuts durant

la seva llarga vida. Per Joan Melcion —estudiós de Calders—, que també va intervenir en l'acte, la seva obra és una profunda reflexió sobre la relació entre la realitat i els mecanismes existents per traduir-la en literatura.

«No m'he inventat mai res. Tot el que he escrit és completament real», va repetir diverses vegades ahir Pere Calders en el col·loqui que va mantenir, en el marc del cicle *El gust per la lectura 1992-1993*, amb una seixantena d'ensenyants a l'Institut de Formació Professional Montilivi, de Girona. «Tot el que surt als meus contes m'ha passat de veritat i de vegades fins i tot m'han succeït coses més estranyes, sobre les quals no he escrit res. De fet, la realitat és una ficció que ens hem creat, i totes les activitats que fem al llarg del dia des que ens llevem són absurdes com en la ficció», va explicar Calders, per subscriure l'opinió de Joan Melcion —estudiós de la seva obra— segons la qual entre els crítics i els historiadors de la literatura hi ha una tendència errònia a considerar-lo un autor de narrativa fantàstica i a banalitzar la seva obra.

La reflexió sobre la realitat és potser la principal constant en l'obra de Calders, segons Melcion. Els assistents a l'acte ho van poder deduir ahir per la resposta que l'autor d'*Antavianà* va donar a la pregunta d'un professor que volia saber si a l'hora d'escriure un conte primer se'n plantejava la idea o el tema: «Ni una cosa ni l'altra. Primer sempre és la topada amb la realitat». El distanciament irònic és, en tot cas, un dels recursos que té l'escriptor per proposar al lector un joc divertit sobre la realitat, segons Calders: «La ironia és una mena de bumerang que no saps mai si tornarà, però va bé per enfocar la realitat».

Per Calders, la figura del lector té molta importància en el procés de comunicació que estableix l'autor amb el destinatari final dels

Pere Calders, ahir a l'Institut de Formació Professional Montilivi, de Girona.

seus textos: «De cada llibre, es pot dir que una meitat correspon a l'autor i l'altra meitat correspon al lector. El lector té el dret a interpretar l'obra a la seva manera. Per això sempre que han fet una obra de teatre o una pel·lícula basant-se en alguna obra meva he

respectat al màxim la llibertat del director, encara que en algun cas el resultat final no s'hagi ajustat gaire al sentit que jo donava a la meva obra. Una vegada, un director de cinema portuguès va fer una pel·lícula de dues hores sobre un conte meu de quatre pàgines.

Hi va fer aparèixer molts elements que no sortien en el meu conte. Un dia va venir a Barcelona i em va demanar perdó per no haver fet gaire cas del meu text. Em va dir que en aquella època passava per una crisi de misticisme oriental i que tenia la necessitat de fer-hi sortir coses seves».

Per a l'escriptor, però, són ben legítimes totes les interpretacions que el lector pugui fer d'una obra seva: «Cadascú pot entendre una obra com ho vulgui. Els mestres han provat a l'escola de proposar als alumnes l'exercici que només lleixin mig conte meu i que l'acabin ells a la seva manera. Jo n'he vist alguns i he comprovat que han escrit uns finals millors que els meus, la qual cosa és molt positiva, encara que sigui deprenent per al meu amor propi».

Escriure com parlar

Amb la seva bonhomia habitual, Calders va referir-se també a la influència que ha tingut en la seva manera d'escriure el consell que li va donar un mestre en la seva etapa escolar: «De petit, tenia un mestre que sempre ens deia que si volíem escriure bé ho havíem de fer d'una manera natural, tal com parlàvem, però que això ens obligava a parlar bé. I ara jo escric tal com parlem a casa. No faig servir cap recurs lingüístic».

Calders, que va explicar diversos acudits i anècdotes, va comentar el perill amb què l'hàbit de consumir molta televisió amenaça la lectura: «Jo sóc optimista per naturalesa. Però quan penso en l'ús que es fa de la televisió sóc pessimista. La competència de la televisió és gravíssima i farà molt de mal al llibre».